

Redacția Administrației
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancați nu se pri-
mesco. Manuscrise nu se re-
trimite!

Biroul de abonații:
Brașov, piața mare Nr. 22

Inserate mai prescose în Viena
Rudolf's Monats-Anzeiger & Volger
(Otto Maas), Zeyher's Schicksal, Aioiu
Herold M. Duks, A. Oppel, J. Don-
nerberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger An on Mess. Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Douba; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmoniu pe o colônă 8 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoiașă.

Reclame pe pagina III a
seră 10 cr. v. a. sau 90 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 12)

„Gazeta” este în să-care și
ABONAMENTUL PERITR ANSTIU-UNGARIE.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

ABONAMENTUL PERITR BRAȘOVU:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atât abonații cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 68.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă 24 Martie (5 Aprilie).

1891

Din cauza S-tei sărbători de Luni, diarul
nu va apăre până Marți seara.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie 1891 stilu vechiu
se deschide nou abonamentu, la care in-
vităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 23 Martie v.

Velul minciunii și alu întor-
tochiărilor, cu care multă vreme
au fost acoperite stările politice,
naționale și sociale dela noi, s'a
ruptu, și dușmănoșele tendințe și
scopuri de maghiarizare se infă-
țișează astăzi înaintea lumii străine
în totă golătatea lor.

Acăsta avemu să o mulțămim
mai cu sēma proiectului de lege
pentru înființarea de Kișdedovuri.

Nu este rău așa de mare, care
se nu aducă cu sine și ceva bine.

Acestu bine este în cazul de
față, că li-se deschid ochii tutu-
roru popórelor civilizate, ca să
védă limpede și lămurit ce în-
semnă libertatea și constituționa-
lismul ungurescu. Li-se deschid
ochii ca să védă, că pentru a face
destul poftei de predominare și
mândriei órbe a unei rasse, care
este în minoritate față cu cele-
alte rasse din Ardélú și Țera un-

gurescă, care până ađi nu și-a
căștigat încă nici unu merit
pentru cultura și civilizațiunea lu-
mei, dér posede o limbă greoiă,
care nu este înrudită cu nici una
dintre limbile europene; pentru a
face destul, dăcemu, pofteor
acestei rasse, peste dece milioane
de Nemaghiari sunt ađi tractați
ca iobagi ai statului, în numele
cărui li-se cere să se desbrace
de firea lor, să se lapede de
limba și de obiceiurile lor și să
primescă uniforma casarmei un-
guresci. Până mai erí alaltăerí,
lumea din afară, amăgită de in-
formațiunile false și lăudăroșe ale
penelor plăte de guvernul un-
gurescu, credea că în adevăr,
aici, la noi, nu e vorba atât de
maghiarizare, câtu mai multu nu-
mai de aceea, ca să se asigure
până la unu punctu óre-care in-
teresele limbei maghiare ca limbă
a administrațiunei statului. Acuma
însă a trebuit să se convingă
chiar din mărturisirile adversari-
loru noștri în cauza proiectului
de lege pentru asilurile de copii,
că scopul, la care tindu ei, nu
este în adevăr altul, decâtu în-
să și maghiarizarea, cu alte cu-
vinte, nimicirea limbei și a cul-
turei popórelor nemaghiare.

Numai de curēndu se tinu în
Germania adunarea generală a
Reuniunei școlare germane, în care
s'a discutat pe lungu și pe largu
asupra stărilor din Ungaria și
Ardélú. S'a vorbitu mai alesu des-
pre noulu atentat la existența na-
țională a popórelor nemaghiare,
despre urmările lui posibile și des-
pre mijlocele, ce ar fi a se lua în
apărarea elementului germanu —
a Nemților din Bănatu și a Sa-
siloru din Ardélú — amenințați
cu desnaționalizare.

Scimú, că Reuniunea școlară
germană s'a înființat cu scopul
de a sprijini învățământul și cul-
tura rassei germane de pretutin-

deni. Încă la 1883, când cu pro-
iectul de lege ungurescu pentru
școlele medii, acăsta reuniune și-a
ridicat glasul pentru a produce
în opiniunea publică germană o
puternică manifestațiune în favoarea
Germanilor asupriți din Ardélú
și Țera-ungurescă.

Acăsta o reamintesc acum re-
numitul istoricu germanu, consi-
liarul Wattenbach, în discursul
festivu, ce l'a ținutu dăilele aceste
în memorata adunare.

„La 1883”, dăse elú, „situațiunea
nu părea desperată. Maghiarii nu
se simțiau încă destul de siguri
față cu maioritatea nemaghiară.
Însă rēșnetul la glasul Reu-
niunei școlare a fostu prea slabu
și Maghiarii aveau numai grija
aceea, că óre nu cumva stă Bis-
marck la spate. Unu cuvēntu alú
acestui ar fi pututu face fórtē
multu. Indată-ce însă s'au con-
vinsu, că Bismarck nu se intere-
să de trēba asta, n'au mai avutu
nici o considerațiune și acum erási
vinu c'unu nou atentat alú forței
brutale.”

Wattenbach a vorbitu apoi de
noulu proiectu de lege pentru Ki-
șdedovuri, a arătat monstrosită-
țile lui, a arătat, cum chiar celú
mai însemnatu profesor de igienă
unguru (Fodor) și-a ridicat gla-
sul în contra acestei legi și cum
deputatul Otto Herman a spus'o
verde, că elú primesce legea nu-
mai pentru tendințele ei de ma-
ghiarizare, deși altfelú are temerí
față cu ea. Apoi dăse:

„E aprópe de necredutú, ca
legea să se pótă duce în deplinire,
nu se află nici mijlocele, nici per-
sónale de lipsă. Dér legea acăsta
este unu mijlocu puternicu de
luptă. Nici o îngrijitóre nu póte fi
primită, nu póte rămānē în postu,
dēcā nu va depune esamenul în
limba și literatura maghiară. Prin
acăsta s'a pronunțat sentința de
mórte și asupra institutelor sāsesci”.

Lăudă apoi curagiul patrio-
tului maghiaru Mocșary, care a
protestat în contra unei asemenea
nedreptăți a naționalităților, dér
a cărui voce a rēșunat în pustia.
Asemenea lăudă și purtarea de-
putaților naționali sași, cari au
combătat legea fără nici o spe-
ranță de succes și dăse cu pri-
vire la acăsta:

„Și câtú de modēști au ajunsu
a fi! Nimicirea nedreptă a orga-
nizațiunei lor municipale, intro-
ducerea nelegală a limbei ma-
ghiare în administrațiã și justițiã,
sila de a-o învăța — toate aceste
le privesc acum Sașii ca lucru
nedelaturabilu; numai în contra
atacului din urmă, celú mai în-
versunatú, asupra vieții lor fa-
miliare, asupra limbei materne a
copiilor, se împotrivescu cu totă
puterea, răzimați pe legea de na-
ționalitate, care este în vigóre,
dér a fostu de multu ciuntită în
tote direcțiunile.”

Vorbí apoi de patriotismulú
Sașilor, dăcēndu, că n'ar fi mai
bun patrióți ca ei, dēcā li-s'arú
lăsa puțința de a-și păstra națio-
nalitatea.

„Unde arú și puté Sașii să
aibă altă speranță?” continuă
Wattenbach. „Austria de multu
și-a datú din mână puțința de a
influița; dēcā însă vre-odată arú
ajunge Românii de-asupra, prin
acăsta Sașii cu greu vorú căștiga
ceva. Românii în Transilvania
adeveratú, că au nădejdea acăsta;
ei au celú puținú unu rađimú în
regatul românú învecinatú. Au
și protestatú energicu în adunări
poporale în contra noiei legi. Nu va
fi ușorú dér a prinde copii lorú și a-
duce în Kișdedovurile de statú. În
urma legi electorale, care e ticluită
cu multă viclenie ungurescă, Ro-
mânii nu suntú reprezentați în dietă.
Dér nemulțămirea celorú trei milioane
de Români, care se înăspresce încā
prin deosebirea de confesiune, deórece

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Prisonierulú din Caucasú.

Din Tolstoj, de Moșulú.

(Fine).

IV.

Eră trecuse o lună. Dăua umbla
Șilinú prin satú, orí mânăle lui dibace
pregăteau totú felulú de lucruri de mână.
Dér cum venia nóptea, și era liniște în
aulú, (satú tătărescu), săpa la elú în
șopronú. A pētrunde prin pietri era greu;
bărbătesce lucra elú cu pila și săpă sub
părete o gaură, tocmai de ajunsú, ca
să se pótă strecura prin ea. Să bagú
numai de sēmă cum e posiția jurú im-
prejurú, ca să nu greșescú drumulú, cu-
getă elú.

Elú folosi timpulú într'o dă când se
dusese Abdulú de-acasă; după prānđú
se duse îndērptulú aulului, pe dealú,
ca să se orienteze. Abdulú însă, înainte
de-a pleca la drumú, poruncise Nogai-
cului să nu piērdă pe prisonierú din
ochi. Băiatulú fuge după Șilinú și strigă:

„Nu te duce! domnulú nu dă voiă.
Indată chiamú ómenii!”

Șilinú soiu s'élú îmblāndescă cu
vorba.

„Nu mă ducú departe, dăse elú, nu-
mai pe dealulú cela. Văno cu mine. Așa
în butacú nu voiú puté fugi. Văno. Măne
iți voiú face unu aroú și o săgētă!”

Băiatulú îlú însoți pe dealú. Cu bu-
tuculú de picioare, îi cădea greu lui
Șilinú să mērgă, fórtē greu; de-abia
putea să se tērască. A ajunsú la vērřú,
șede și privește în tótē părțile. Cătră
mēdăđi începu a fi scoborișú, acolo
pāscea o hergheliă de cai, și în vale
zăcea unu aulú. Altú delú se ridica cos-
tișú în susú; îndērptulú acestuia, se
vedea unu delú și mai înaltú. Prin
vāgăuní se vedea pădure întunecată.
Delurú peste delurú — unulú mai înaltú,
decătú celălaltú — d'asupra lorú zăpada
scelipește ca zaharulú. Mai susú decătú
tótē delurile cele albe, se ridică unu
vērřú mărētú de munte. Totú astfelú de
delurú — spre rēsăritú și apusú. Negurá
domnesce prin văile strimte prin cari,
ici colo, se află aule. Intregú ținutulú

acesta este alú Tătarilorú. Șilinú se
uită în spre partea rusescă: dedesubtulú
lui, departe, e unu riulețu, unu satú, jurú-
împrejurú grădiní; lângă riulețu, ase-
menea unorú micí păpuși, sedú femei și
spalá. Mai în fundú se vede unu delú
micú, îndērptulú cărui se ridică doué,
delurú mari acoperite de păduri; printre
delurú se vede o lucire slabă și tremu-
rătóre ca și unu fumú depărtatú. Șilinú
iși aduse aminte, unde resărea sórele,
când trăia în fortărēțá și unde apunea.
Colo în vale, își gândi elú, trebuie să fiă
fortărēțá noastră — acolo, printr'aceste
doué delurú trebuie să fugú.

Sórele era pe asfințite; o lucire ro-
șietică cuprinse delurile albe: în fine
se'ntunecă și umbre negre se coborau;
negurá se ridică din văi, în valea, unde
zace dorita fortărēțá. Șilinú își încordă
ochii să védă mai bine, o voce în in-
trulú său îi dăce: Fumulú din vale este
dela fortărēțá rusescă.

Era deja tărđiu. De pe minaretú
(turnulú moșeei*) strigă Mula. Ciorda

* Moșee=biserica turcescă. În foisóra nu-
merului trecutú, din greșelá, s'a tipăritú în
doué locuri „moșia” în locú de „moșeeá”.

vine acasă, vacile mugescú. Băiatulú
provócă pe Șilinú să mērgă îndērptú.
Șilinú însă numai cu greu se póte
despărți.

Se duseră acasă. Acum sciú direcțiã
iși gândescú Șilinú. Ceasulú pentru fugă
a sositú. Voia să fugă încā în nóptea
acăsta. Luna era'n scădere, întuneculú
trebuia să fiă priinciosú pentru fugă. Spre
nenorocirea lui, Tătarii se'ntórseră încā
în séra aceea îndērptú. Ei nu veneau,
ca de altădată, mânăndú vite înaintea
lorú și fiindú veseli. De astădată n'au
făcutú nici o pradă. În locú de pradă,
aveau pe șea unu mortú, pe spatele roș-
covanului. Sosiră mâniași, toți se adu-
nară la înmormēntare. Și Șilinú eși din
șopronú. Mortulú era învelitú în pānză.
Fără cosciugú îlú duseră sub plataní, în
dosulú satului, și'lú așeđară pe erbă.
Mula veni. Bētrānii se adunară, își in-
vērřiră căciuilile cu ștergere, se desculțară
și se ghemuiră pe lângă mortú.

În frunte sta Mula, îndērptulú lui,
în doué șiruri, câte trei bētrāni. Tăcură
înelungatú, cu capetele plecate. În sfēr-
șitú Mula ridică capulú și strigă: „Allah!”

ei se țină de biserică și de ritul grecesc, totuși este un lucru, care cu timpul trebuie să aibă urmări rele.“

Așa a vorbit învățatul german, arătându între altele, că a primit și un exemplar al Memoriului studenților universitari din București, la care asemenea se provoacă pentru întărirea celorlalte de el în privința nemulțumirii Românilor din Transilvania și Ungaria.

Amă citat părțile acestea principale din vorbirea consilierului și profesorului Vattenbach, pentru ca să arătăm, că adevărat am grăit, când am spus, că rupt este adevărul minciunii și al întortoachiărilor și că lumea străină vede acuma, care este scopul final al regimului unguresc, vede nemulțămirea, ce domnesce la noi în țară și nu mai dă nimic pe vorbele goale ale foilor unguresci și ale gazetelor străine plătite din fondurile unguresci, despre „marea libertate“, despre „exemplarul constituționalism“ și despre „nespusa ferice“ a popoarelor în „Ungaria.“

CRONICA POLITICĂ.

Proiectul de lege pentru introducerea administrației de stat a produs mare turburare în sinul opoziționalilor unguri peste tot, der mai ales în sinul partidei „independente și dela 48“. Și de și se țină adunări în diferite orașe și comitate, în care se protestează contra amintitului proiect de lege și se cere delăturarea lui.

Cu deosebire a produs agitație în tabăra kosuthiștilor unguri o scrisoare, ce a adresat-o în cauza acesta șeful lor, marele revoluționar Ludovic Kossuth, către deputatul Ignat Helfy. În această dice Kossuth, că proiectul de lege este o violență ne mai pomenită a guvernului, care vrea să se facă stăpân peste toate, este un adevărat atentat în contra constituției și în contra libertății politice. Kossuth declară, că el nu crede nici-decum, că prin aceea că în viitor se vor denumi amplexii comitatensii s'ar putea toca în capu cestiunea naționalităților și îndemnă prin urmare pe partizanii săi să se lupte până la ultima picătură de sânge în contra „monstruoșei lovituri de moarte“ ce se dă prin acest proiect de lege constituției și libertății politice.

Diarul partidei dela putere din România „Bucurest“, vorbind despre atitudinea noului guvern român față cu România din Transilvania, dice: „Prigonirea Românilor din Transilvania este

o prigonire îndreptată în contra raselor române întregi și de aceea este datorința noastră a o umbate. Causa Românilor din Transilvania e cauza noastră“...

Mare turburare a căsunat șovinștilor unguri vorbirea ce a ținut-o învățatul Wattenbach în adunarea reuniunii școlare germane (Schulverein). Nu le-a plăcut, că a luat pe Sași ardeleni erași în apărare, der cumcă a vorbit și despre Români și a amintit chiar și memoriul studenților români, nu i-o voru ierta-o nici pe cealaltă lume șovinștii noștri. Au și acolo, dicu ei, „ce neamtu e Wattenbach, care ia în apărare pe Români, pe cei mai mari dușmani ai Sașilor, cari i-au înghițit deja pe jumătate...“ Der grozav îi mai dore inima, deodată pe jupânii șovinști pentru Sași. Clușul, Ajudul, Turda, Tergu-Murșului, cari odinori au fost toate orașe săsești, astăzi sunt orașe unguresci. Nu cumva au înghițit Români pe Sași, ca chital pe Iona și i-au aruncat ca Unguri afară? —

În afară celui mai însemnat eveniment e încă și acum atentatul din Sofia cu urmările, ce le mai pôte ave pentru starea de lucruri din Bulgaria. Pentru cetarii noștri de Dum. vom arăta pe scurt cum s'a întâmplat atentatul. În 15 (27) Martie pe la 7½ ore seara, pe când ministrul-președinte bulgar Stambulov mergea alături cu colegul său, ministrul de finance Belcev, acasă, trecând amândoi pe lângă grădina din mijlocul orașului, le săriră deodată patru omeni în cale și pușcară dintr-o parte de câteva ori asupra lor. Belcev fu nimerit de două glonțe și cădu mort, er Stambulov scăpa ca prin minune. Gendarmul, cu care umbla Stambulov întotdeauna, rămânând mai îndereptu, s'a repezit asupra ucigașilor, der n'a putut prinde pe nici unul. Aceștia au scăpatu toți, și până în ziua de astăzi nu s'a aflatu nici unul. S'au făcut multe arestări în Sofia, și acum chiar și în Constantinopol la cererea guvernului bulgar, s'au arestatu mai mulți Bulgari aflători acolo.

Tot mai mult se crede, că atentatul acesta a fost urzit de partida ruso-filă și că scopul a fost să omore pe Stambulov, stălpul stăpânirii bulgare. Murind Stambulov s'ar fi ridicat ca la un semn dat bandele revoluționare din toate părțile. Deocamdată n'a isbutit planul, der de sigură că uneltirile în contra Bulgariei vor deveni din ce în ce mai îndrăsnețe.

Despărțimintele Asociației.

Brașov, 23 Martie v. 1891.

Scim, că adunarea generală a „Asociației transilvane pen-

tru literatura română și cultura poporului român“, întrunită astăvără în Reghinul săsești, a hotărât, între altele, ca numărul despărțimintelor acestei Asociații să se sporască dela 20 la 33.

În urma acestei salutări hotărâri, vedem cu bucurie, că în sinul poporului nostru s'a pornit o mișcare oarecare mai viuă, începându să se organizeze despărțiminte noue ale „Asociației transilvane“ chiar și prin ținuturi de acelea, unde până astăzi n'a esistat încă nici un felu de societate românească.

Tocmai împrejurarea, că despărțimintele Asociației noastre transilvane sunt pentru unele ținuturi unicele mijloce de a putea contribui în mod nemijlocit la dăminarea și înaintarea poporului nostru, ne impune datorința, de a îmbrățișa aceste despărțiminte cu totă căldura și de a ne folosi de ele ca de cele mai bune, mai potrivite și tot-odată și cele mai largi mijloce, din câte avem astăzi pentru luminarea poporului și pentru organizarea noastră culturală.

Ceea ce sunt arterele seu vinele pentru trup, aceea trebuie să fiă despărțimintele „Asociației“ noastre pentru marele corp național. Nici unul dintre aceste despărțiminte nu pôte sta în amorțire, fără de a nu pricinui prin acesta un rău simțit în organismul întregului corp al națiunii.

Cu cât suntem mai strimtoși în mijlocele de cultură, cu atât suntem în dreptu de a aștepta o acțiune mai viuă și mai încordată din partea despărțimintelor „Asociației transilvane.“ Astăzi mai ales, înmulțindu-se numărul acestora, ne aflăm în poziție de a putea aduce mai ușor pe popor în atingere cu aceste artere de viață națională și de a deștepta în el interesu față cu marea scopuri de înaintare ale Asociației transilvane. Adunările generale ale despărțimintelor Asociației trebuie pretutindenea să le prefacem pentru poporul nostru dela sate în totu atâtea serbări naționale, în totu în atâtea prelegeri poporale publice, totu atâtea școle pentru deșteptarea și luminarea directă a poporului. Aci se ofere ocașiunea de a instrua pe popor, de a lău oțeli în lupta pentru limbă și de a lău însufleși pentru sublimile idei ale culturii naționale. În adunările acestor

despărțiminte trebuie să se studieze în fața poporului scăderile, ce stau în calea înaintării lui, să se alegă mijlocele, ce se cred mai potrivite pentru delăturarea acestor scăderi, er poporului să se esplicații lămurite și prin fapte săvirsite să lă convingem despre foloșele practice dobândite în urma acesta.

Mai pe susu de toate este însă, după a noastră părere, chiamarea, ce-o au despărțimintele „Asociației transilvane“, de a contribui la înflorirea și înaintarea învățământului nostru poporalu. De totu potrivit găsim în privința acesta mai alesu începutul, ce s'a făcut prin unele părți, de a controla progresul dobândit în școle prin delegați anume trimiși la esamene din partea despărțământului anuntit, de a arăta în publicu meritele învățătorilor bravi și de a sbiciui scăderile celor slabu. S'ar nasce de aci o ambițiune noi bilă de a se întrece unii pe alții prin vrednicia lor și s'ar simți încurajați vedându, că meritele lor nu rămân ascunse er de altă parte ne-am putea orienta mai bine și amu sci unde sesimte mai mare lipsă de obolul și ajutorul nostru.

Statutele Asociației transilvane ne deschid un câmp de activitate destul de largu în toate direcțiunile. Să pășimu deră cu micu cumare pe acestu preafumosu câmp al culturii naționale, să ne punem pe lucru și să facem, ca prin o sănătoșă și regulată pulsațiune a acestor artere ale Asociației, să se dea o viață adevărată întregului corp al națiunii.

Să nu uităm, că în acestu seculu al deșteptării popoarelor, stagnarea însemnă regresu. Destul ne este nouu regresul, ce ni-se impune de vitrega stăpânire ungurescă pe toate tărâmurile devoltării noastre naționale; destule ne sunt pedecile, ce se pun în calea învățământului nostru poporalu din partea volnicelor organe ale stăpânirii, — celu puținu intru câtu stă în puterea noastră să nu sprijinim tendințele dușmănoșe ale adversarilor prin propria noastră nepăsare.

Să și aducă aminte conducătorii despărțimintelor „Asociației“ noastre, că în înțelesul dorinței exprimate în adunarea generală din Reghinul săsești, voru ave în viitoru să se presente câte doi

Ei își ridică capetele, le plăcă era, și ședă tăcuți multă vreme, fără să se misce. Mula erași ridică capul. „Allah, Allah“, resună era. Era tăcere — mortul de pe erbă și viii nu se mișcă. Numai vântul se aude cum murmură prin frunzele platanilor. Acum Mula cetesce rugăciunea; toți se ridică și pe brațe duou mortul la grăpă; ca o pivniță se întinde grăpa pe sub pământ. Ei prind mortul de mâni și de picioare, îl îndoesc, îl lasă în grăpă ședându, și-i tocmesc mâni pe corp.

Nogaicul aduce trestia verde, cu care îi umplu grăpa. După aceea se acopere iute cu pământ, care lă bătuesc neted cu picioarele și la capu îi aședă o pētră. Era se ghemuesc lângă grăpă și tacu lungă vreme.

„Allah, Allah, Allah!“ suspină ei apoi și se scolă.

Roșcovanul împărți bani între bētrâni, după aceea luă un biciu, se lovi cu el de trei ori preste frunte și se duse acasă.

A doua și vede Șilin că roșcovanul scote o iepă din sat; după el mergu trei Tătari: Roșcovanul își desbracă surtuclă și își sufoacă mânecele.

Ce brațe țepene! Elu își scote pumnul și lă ascute pe-o tocitore. Tătarii împing capul ipei în susu, roșcovanul se apropia, îi taie beregata, o restornă josu, și începe s'o belască cu ajutorul pumnilor lui mari. Femei și fete venira și spalără intestinele. După aceea tăiară iapa în bucăți și-o țerira în coliba roșcovanului. Acolo s'adună întregu satul la pomana mortului.

În onorea mortului mâncară din iepă trei zile și beură busă. Toți Tătarii erau în aul. A patra și spre amedzi, era se pregătira de ducă — scoseră caii afară, îi înșelără și-i încălecară vre-o dece bărbați, roșcovanul între ei. Numai Abdul rămase acasă. Noptile erau încă deplinu întunecose, pe cer se vedea secerea lunei, care era în creștere.

Astăzi trebuie să fugim dice Șilin către soțulu seu.

Costilinu se vedea că are frică. „Der cum să fugim? Nu cunoscem drumul?“

„Eu cunosc drumul.“

„Numai într-o singură nopte nu putem să scăpăm.“

„Atunci rămânem deocamdată în pădure. Eu am păstrat turtă pentru

noi. De ce vrei să ședă aici? Bine, decă voru trimite bani. Der decă nu pot aduna atâta? Tătarii sunt acum mănioși pentru-că Rușii le-au omoritu unu om. Ei vorbesc acum de aceea, că vreau să ne omore.“

După multă trăgănare, Costilinu se hotăresce să însoțescă pe tovarășulu seu.

V.

Șilin se vēr în gaură și o săpă mai largă ca să pōtă intra și Costilinu. Și acum așteptară până să facu linise în aul. După ce s'au fost culcatu toți în sat, Șilin se strecură afară și șopti lui Costilinu:

„Vin'o după mine!“

Costilinu îi urmă, atinse înse cu piciorul o pētră, încatu să facu șgomot. Abdul înse avea un păzitoru, un căne pestrițu, un dulău rău. Ilu chiamă Ulișinu. Din precauțiune, Șilin ilu săturase mai de multe ori. Ulișinu audise șgomotul și vine iute lătrându. După elu urmăru ceilalți căni. Șilin fluera încetu și le aruncă turtă. Ulișinu ilu recunoșce, mișcă din cōdă și încetă de a lătra.

Abdul audise lătratul și strigă cănelui, din coliba.

Șilin însă scărpină cănele după urechi. Ulișinu tăcu acum mulcomu, se frecă de picioarele lui Șilin și mișcă din cōdă.

Așteptară până ce se facu era tăcere. Numai o capră se auçi mecându încetu, și departe în vale părăse de munte murmurându. E întunerec, cerul e instelat, roșă răsare d'asupra munților luna, ca nise cōrne. Pe cōste să adună negura albură.

Încetu se ridică Șilin și face semn soțulu i.

Cu mare grije se tōrscu înainte. Când ajungu la moșeșă, Mula cânta de pe minaretu: elu chiama poporul la rugăciune. Multă trebuiă se aștepte până intrară toți în moșeșă. Și acum era e tăcere.

Cu Dumneșu! Își facu cruce și plăcă. Mergu pe cōstă în josu, trecu riuclă și intrară pe vale. Negura desă îi încunjură. D'asupra lor scilipesc stelele. Șilin își îndreptă drumul după stele. Așa de plăcut și ușor mergi pe negura, numai cismele scălciate sunt necomode și împiedcă mersul. De aceea Șilin le aruncă pe ale sale, merge desculț, sare din pētră în pētră și se

inși din partea fiă-cărui despărțământ la adunările generale ale „Asociațiunii“, unde frații voru aștepta dela frați săle aducă sciri îmbucurătoare despre rōdele dobândite prin muncă și abnegațiune.

SCIRILE ȚILEI.

Caticetă destituită. Lui „Pester Lloyd“ i-se telegrafiază din Deva, că ministrul de culte și instrucțiune publică prin o ordinațiune a destituită pe protopopul Avram Păcurariu din postul de caticetă la catedra de religiunea gr. or. dela preparandia de stat din Deva, dispunându tot-odată a i-se sista imediat și salariul ce-l avea dela perceptoratul de dare. — Noul ucuz al voinicosului ministru, sigură, va fi pornit din cauză, că părintele protopop „a îndrăsnit“ să ia în apărare copiii noștri față cu tendințele maghiarizante ale proiectului de lege pentru Kișdedovuri.

Din Chitihază ne scrie d-lă învățator St. Dolga, că scirea din Chitihază, publicată în Nr. 50 ală fōiei nōstre este adevărată „numai cătă că la ospelul fetei primarului nu toți cărturarii din Chitihază s'au jucat de-a cărțile. Păr. Iosif Ioan Ardeleanu a fost invitat să se jōce, d'el n'a primit, ăr eu, subscrisul — dize d-lă Dolga — „fiind morbos, n'am putut lua parte“. — Acēsta o luăm la cunoștință și credem bucură, că d-lă învățator Dolga nu este dintre cei căroră le place pēcătōsul joc de cărți.

Aprobarea de statute. Ministrul de interne a aprobat sub Nr. 21,827, a. c., statutele „Reuniunii române de căntări“ din Hațeg.

Convocări. D-lă protopop Gr. Pușcariu din Betlean (com. S. Dobea) convocă pe Români din cercurile Betleanului la o adunare, ce se va tinē în 5 Mai st. n. în Betlean pentru a se constitui într'un nou despărțământ ală Asociațiunii transilvane, care se va numi despărțământul ală 20-lea. — D-lă proprietar Ludovic Simonu din Sângeorgiul de Câmpia convocă pe Români din cercurile Ormenișului, Tecei și Mociului la o adunare, ce se va tinē în Mociu la 6 Mai s. n. pentru a se constitui de asemenea într'un nou despărțământ ală „Asociațiunii Transilvane“, ce se va numi despărțământul ală 15-lea.

La aceste adunări sunt invitați cătă mai mulți cărturari și poporen români, atăt bărbai, cătă și femei.

Numire de fișpan. Diarul „Kolozsvár“ află din isvor sigură, că contele Paul Bethlen va fi numit fișpan ală comitatului Bistrița-Năsăud.

Universități nou. Diarul din Oradia mare „Nagy-Várad“ aduce scirea, că pe lângă facultățile de drept din Oradea Mare, Debrețin, Cașovia și Pojon se vor mai înființa încă căte o facultate de filosofă, sēu căte o facultate de teologie. În Pojon se dize că se va înființa și o facultate de medicină.

Fondurile naționale sērbesci. După cel mai nou bilanț din 1 Ianuarie anul 1891 făcut de contabilii diferitelor fonduri naționale sērbesci, acestea arată o valōre monetă de 6,052.371 fl. 80 cr. Singuraticele fonduri, după cum arată „Branik“, stau astfel: 1) Fondul neatăcabil 1,898.670 fl. 64 cr. 2) Fondul clerical 2,065.341 cr. 34 cr. 3) Fondul ierarhic 213.697 fl. 95 cr. 4) Fondul mănăstiresc 64,958 fl. 64 cr. 5) Fondul școlar 50.978 fl. 07 cr. 6) Fondul rezidențial 244,751 fl. 70 cr. 7) Fondul alumneului 76,176 fl. 50 cr. 8) Fondul lui Tökölly 643,941 fl. 62 cr. 9) Fondul lui Putnik 21,274 fl. 80 cr. 10) Fondul lui Zelici 26,297 fl. 96 cr. 11) Fondul lui Bojici 25,049 fl. 33 cr. 12) Fondul lui Nestor Dimirievici 64,942 fl. 26 cr. 13) Fondul lui Paici 27,500 fl. 95 cr. 14) Fondul lui Adamovici 51,160 fl. 88 cr. 15) Fondul lui Raici 5,652 fl. 21 cr. 16) Fondul mănăstirii Gomir 20,270 fl. 11 cr. 17) Fondul lui Răiaci 1258 fl. 07 cr. 18) Fondul lui Servitov 69,121 fl. 04 cr. 19) Fondul lui Baici 4622 fl. 57 cr. 20) Fondul lui Balin 22,763 fl. 59 cr. 21) Fondul pensionar 23,809 fl. 22 cr. 22) Fondul lui Margovliev 454 fl. 31 cr. 23) Fondul lui Vidak 9783 fl. 38 cr. 24) Fondul lui Petrovici-Hariș 29,539 fl. 20 cr. 25) Fondul Kengelov 4000 fl. 25 cr. 26) Fondul pentru edificarea unei case în Mehadia 482 fl. 40 cr. 27) Fondul lui Meici 7986 fl. 32 cr. 28) Fondul lui Jivcovici 14,525 fl. 26 cr. 29) Fondul lui Costici 1667 fl. 30 cr. După același bilanț se constată, că tōte fondurile la olaltă în anul 1890 au avut un spor de 263,541 fl. 64 cr.

Dar pentru școlă. D-lă Mihail Orbonaș, avocat în Reghinul sēsesc, a oferit pentru edificarea unei școle românești în comuna Orosfaia suma de 100 fl.: Invățătorul din Orosfaia, d-lă V. Moldovanu, exprimă pe acēstă cale sinceră recunoștință d-lui dăruitor.

Timbre nou. Ministrul de finanțe anunță, că dela 1 Aprilie st. n. c. înce-

pēndu în locul timbrelor vechi s'au introdus timbre nou, cari se deosebesc și în colōre de cele de până acuma. Timbrele de până acuma vor mai pute circula numai până la 31 Augustu n. c.

Operă în Brașov. Măne, Duminecă, se va reprezenta în teatrul de aici, opera „Barbierul de Sevilla“ de Rossini.

Necrolog. Elia Telescu, preot ort. rom. în Cianadul-sērbesc a rēposat în 8 Martie c. st. v. în etate de 51 ani lăsându în doliul cel mai profund pe neconsolabila sa familie, precum și pe poporul sēu credincios, pe care l'a păstorit și povățuit cu cea mai conștientă îngrijire a unui adevărat păstor și părinte sufletesc. Rēposatul în domnul are meritul de a fi contribuit mult, prin zelul și stăruințele sale, la ridicarea unei biserici nou și frumoșe în comuna păstoririi sale, care astăzi face onōre poporului Cianădeanu. Fiă-i țerina ușor!

Necrolog. În 6 (18) Martie c. a rēposat în comuna Chelmac, din com. Aradului, locuitorul Georgiu Dumitru, în vērștă de 68 de ani. Despre rēposatul ni se scrie, că au fost unu dintre cei mai cinstiți omeni în sat. Dela fericitul sēu tată, care încă ca tinēr dăruise 320 fl. pe sēma bisericii, el a moștenit cele mai frumoșe însușiri; 52 de ani a servit ca orănic la biserică, fiind cu multă credință cătră sfânta lege strămoșescă și nēmul sēu românesc. Lă deplângu fiu sēi Vasile și Petru și-lă jălesce întrēga comună.

Foile vieneze despre România.

Erī sēptămână în ziua, în care s'a sērbat în Bucuresci aniversarea de 10 ani a proclamării regatului român, cea mai mare dintre foile vieneze „Neue Freie Presse“ a scris un interesant articol asupra României, din care estragem și noi părțile principale. Vorbind despre însemnătatea țilei, reamintesc chemarea în țeră a principelui Carol după revoluția din 11 (23) Februarie din 1866 și continuă astfel:

... Conducătorii poporului român simțiră trebuință, să și alēgă unu d'ntor din țerile apusului. Înțaiu își îndreptară privirile asupra contelui de Flandria, și când acesta refuză, aleseră în ziua de 3/15 Aprilie pe principele Carol de Hohenzollern. Pe când se apropia vijelia rēboiului austro-prusian, porni principele cătră locul destinațiunii sale și în ziua de 10/22 Maiu intră în Bucuresci. Se parea, că prin sosirea sa, s'a născut un mare pericol pentru

țeră. Pōrta otomană, care protestase mai înainte în contra alegerei sale, strinse o puternică armată lângă Dunăre sub comanda lui Omer-pașa și amenință, că va intră în România. Într'aceea însă se mai gândiră cei de pe malurile Bosforului și în fine se supuseră împrejurărilor. Principele Carol călători în tōmnă la Constantinopol și primi din mâinile Sultanului firmanul de investitură. Astăzi, în împrejurările de acum pare curioșă și comică, îndatorirea ce-o luase noul recunoscutul principe: „ca să respecte drepturile de suzeranitate ale Sultanului asupra principatelor unite, cari fac parte nedespărțită a împărăției turcesce, și legăturile vechi din vēcurile trecute, cu cari este legată de Turcia, să le păstreze cu îngrijire“...

Nu așa ușor cum a putut îndupleca pe Sultanul, i-a reușit principelui german așezat în Bucuresci, ca să și câștige inimile poporațiunii, învingend prejudițiile ei față cu străinul. În anii cei dintēiu avu să se lupte cu mari greutăți, cari încă nici în ziua de astăzi nu sunt cu totul delăturate. O parte dintre boerii moldoveni nu s'a împăcat nici până azi cu Carol de Hohenzollern. Afară de acēsta se mai află în țeră și o partidă republicană, a căreia organe se folosesc de libertatea deplină a presei ce domnesce în România, pentru a îndrepta atacurile cele mai venioșe în contra dinastiei. D'el cea mai mare parte a supușilor iubesc și respecteză pe domnitorul, pe care și l'au ales ei inșiși. De numele lui, de domnia lui se lēgă îndeplinirea speranțelor naționale, care fără de el, fără de simpatiile marilor puteri pentru odrasla casei de Hohenzollern, pōte că și astăzi ar fi foarte departe. Înca nu elucurămur, ce parte a luat Carol I la atitudinea României în anul 1877, și ce influință a avut el asupra declarării de rēboiu în contra Turciei; d'el este afară de ori ce îndoielă, că el a recunoscut trebuința unei grabnice hotăriri și însemnătatea fatală a momentului.

Regatul, a căruia esistență de 10 ani s'a sērbat astăzi, a fost câștigat pe câmpurile acoperite de sânge de lângă Plevna. Acel eroi, a căror cadavre zac lângă reduta Griviței, nu numai că au stors dela lumea înțregă respect și stimă pentru armata română, care până atunci era multă batjocorită, ci au câștigat și libertatea țerii lor și corōna regescă pentru principele lor. Progresele cele mari în viața popōrelor ceru mari jertfe de sânge. Dică ori cine, că România atunci a rupt credința față cu Suzerantul ei dela cornul de aur. Ar fi fost minunat lucru, deoă Români s'ar fi aruncat în contra Rușilor, d'el cu acēsta n'ar fi ajuns la

uită totodată la stele. Costilinu începe a rămâne înderept.

„Mergi mai încet!“ strigă el. „Afrisitele de cisme mi-au rănit picioarele.“

„Desculță-te, îndată vei ambla mai ușor.“

Și Costilinu mergea acuma desculț. D'el era și mai rău de el. Petrile îi tăiau picioarele și ără rămase înderept. Șilinu îi dize:

„Picioarele ărăși se vor vindeca, deoă țile vele rani, de ne vor ajunge însă, ne vor omori.“

Costilinu nu dă nici un răspuns. Gemându se tărăse mai departe. Multu timp merșeră pe vale. De-a drēpta începură să latre căni. Șilinu stă și ascultă, se uită împrejur, se tărăse la delu, pipăind cu mâinile.

„Ei“, dize el, „ne-am rătaicit, am luat o prea tare spre drēpta. Aici este un aul străin. De sus l'am putut vedea. Trebuie să ne întorcem spre stanga la delu. Acolo trebuie să fi pădurea.“

Costilinu se rugă: „Așteptă-mă puțin, lasă-mă să rēsuflu. Picioarele imi sāngeră.“

„Ei frățioare, se vor vindeca.“

ute se întorce Șilinu spre stanga ur-

când pe delu în sus în pădure. Ostenit îi urmēză Costilinu și geme tare. Șilinu îi ordonă liniște și grăbesce mai departe.

Acum erau de-asupra și intrară în pădure, aici de mulți spinii ce erau își rupseră hainele, încātu le atērnau ca nisce sdrențe, ajunseră la o potecă și alergară mai departe.

Stai! ascultă! Parcă s'auzea tropote de cai pe drum. Ascultându cu luare-aminte, ei stătură pe loc nemicați. Ne mai auzind nimic, plecă mai departe — și ără începe tropyutul. De se opresc este liniște. Șilinu merșeră încet și plecat înainte, pe unde cădea în drum o slabă lumină de lună: ceea-ce vede înainte-i este ca un cal, și totuși nu e cal, pe cal se află ceva ciudat, ce nu semna a om. El aude. cum sforă pe nas. Fluieră încet. Atunci acēstă pocitură fuge ca săgeta în pădure, făcēnd se șuere pomii ca la o vijeliă și rupēnd crengile.

Costilinu abia mai pōte rēsufla de spaimă. Șilinu însă dize: „Este unu cerb. Auzi cum rupe crengile cu cornele? Noi ne temem de el, el de noi.“

Merșeră mai departe. Până în ziua

nu mai pōte fi mult. Că ore sunt pe drumul adevărat, ei nu știu, deși lui Șilinu i-se pare, că densul a fost dus în prinsore pe același drum, că până la fortăreță nu mai pot fi decât de ce verste. Vr'unu semn ca să fiă sigur că mergu bine nu era. Nōptea puțin se pōte deosebi. Acum ajunseră la câmp deschis. Costilinu s'aseză pe pământ la marginea pădurei și dize:

„Cum vrēi tu, d'el eu nu mergu mai departe, picioarele nu mă mai țin.“

Șilinu vru să-i insufle curagiu.

„Nu pot — nu voi ajunge acolo — nu pot.“ Șilinu nu se putu stăpâni mai mult de mânia, scupă și vorbi aspru cu soțul sēu.

Încodată se mai reculese Costilinu și plecă.

Astfel mai merșeră încă patru verste. Negura se îngroșă tot mai tare, nu puteau vedea înainte lor, și stelele abia se puteau zări.

Deodată auzi tropytul de cai și cum copitele se lovesc de pietri. Șilinu se pune pe brânci și ascultă la pământ. Intr'adevăr s'apropiă un călăreț de ei. Ei fugu din drum, se ascundă după tufiș și așteptă. Șilinu s'apropiă

incet și cu băgare de sēmă de drum și spioneză, — unu Tătaru călare mână o vacă.

Acum a trecut înainte.

Șilinu se întorce la Costilinu: „Ei, Dumneșeu l'a trimis pe dinaintea noastră. Rēdică-te. Vin'o!“

Costilinu se ridică și cade.

„Nu pot... d'el nu pot... puterile mă părăsesc.“

Un om greu, gras, scaldat în sudor, impresurându-l negura rece, și picioarele fiindu-i de totu sbrențuite de petrile ascuțite, — Costilinu era de totu prăpădit.

Șilinu îl ridică în sus cu puterea. Costilinu scōse atunci un țipet de durere, ăr Șilinu de spaimă mai își perdă mințile.

„Ce strigă! Tătarul este încă aproape de noi. Cătă de ușor a putut să ne audă!“

Dicēndu acestea își gândesc: în adevăr s'a slăbit tare. Ce să începă cu el? A părăsi pe soț, nu merge.

„Scolă-te numai, fi dize Șilinu, „pune-te în spinarea mea, te voi duce eu, deoă tu nu mai poți umbla!“

altceva, decât la nimicirea viitorului lor național; poate că astăzi ar fi poruncit în București vre-un guvernor rus. Politica României, ce a condus-o atâția ani Ioan Brătianu, a fost și înaintea izbucnirii războiului orientat, în gradul cel mai mare amicală față cu Rusia. Dér la alăturarea armatei române la armata rusă nu l'a înduplecat pe Carol I simpatia către Țarul Rusiei, ci egoismul acela practic, fără de care nici un stat nu p'otă să înflorască.

După războiu simți România o mare desamăgire față de Rusia. Ca mulțămire, pentru ajutorul ce i-l'a dat, li s'a luat Românilor Basarabia și în locul acesteia au primit Dobrogea pustie. Se întriviră mult în București în contra acestei schimbări; dér Rusia, care își rezervase dreptul în tratatul de la San-Stefano ca să dea Dobrogea pentru Basarabia, nu cedă de loc; în Viena și la Berlin, România nu putea spera la nici un ajutor — și așa ea trebui să primască Dobrogea. Acesta p'ote a întârziat proclamarea regatului, dér nu a împedea-o. Propunerea, pentru a schimba coróna princiară cu coróna regescă, o făcu unul dintre ce trei bărbați, cari l'au sculat pe principele Cuza din pat, pentru ca să subscie abdicarea. Cu șase ani înainte de proclamare, cam tot în acea zi, principele Carol amărit de antipatia ce-o întâmpina, amenință, că va abdică. Dér acum poporul știu să-l prețuiescă mai bine, îl cunoscă mai bine.

Regele Carol I. a făcut mult pentru România, țera are mult să-i mulțămască.

Deplina reorganizare a armatei este cu drept cuvânt opera lui și dezvoltarea instrucțiunii publice în mare parte se p'ote atribui străduințelor lui neobosite. Modul lui de a înțelege și de a pune în lucrare datorițele unui monarh constituțional, este tot atâta vrednic de laudă, ca și faptul, că s'a lăpădat de ori și ce încercare, de a descoperi vre-o ușie în constituținea liberală a României, prin care ar fi putut ajunge la întărirea puterii sale dominante. El s'a familiarizat și s'a acclimatizat cu totul în țera străină și cu tôte că cu greu va uita vre-odată, că e German, totuși a lucrat întotdeauna așa, ca și când ar fi un Român adevărat.

Poporul său p'ote fi mulțumit cu el. Din sinul famililor vechi de hospodar și greu ar fi căpătat vre-un domitor, care să fi lucrat cu atâta sinceritate pentru binele și propășirea țării sale.

Regele Carol se bucură de o căl-

dură simpatie în Europa. Nicăiri nu va fi privit cu ochi răi onorea ce i-o aduce ziua sărbătorită de astăzi, cu atâta mai puțin în Austria...

Posne „patriotice.“

Turda, 1 Aprilie st. n. 1891.

Onorate D-le Redactor! Au pățit-o Turdenii cu comediații, vreau să dăc cu teatralității unguiri, despre cari vă scriesem, că rabdă fôme pe aici prin Turda, unde au venit să predice cuvântul maghiarizării. Toți acești apostoli ai „Kulturregylet“-ului au perit deodată fără veste, lăsându în urma lor mulțime de datoriși cu buzele umflate. Fia-care a rămas dator cu câte 60 până în 70 fl., ér dela orașu au smuls peste 60 fl. Directorului lor, Kömley Gyula, drept răsplată, pentru-că în 3 (15) Martie, marea sărbătoare națională a Ungurilor, a ținut o vorbire asiatică, făcându pe Maghiari dăi, ér pe noi numindu-ne „păduchi“, ca răsplată pentru această vorbire, dăc, i s'a plătit o datorie de 70 florini, dér de atunci s'a mai infundat într'o datorie de 60—70 florini. — S'a cam mai dus alaltă-eri, fără de a lăsa în urma sa, decât rușine pe nasul Kulturregyletștilor și blăstem din partea datornicilor.

Tot aici s'a întâmplat în săptămâna trecută o altă posnă.

Un biet „patrioticel“ șede lângă apa Arieșului și striga: „Cine mă aude înțelegă, că eu sunt Kószai László din Sânmihailu și mă arunc în apă, pentru-că m'am saturat de „binele“, ce ni-l'a așternut ocârnuirea noastră. — Spuneți, de m'a cănta cineva.“

Un Român, auzind vorbele aceste, se apropiă de nenorocitul și-i strigă: — „Jupâne, dora nu vei face un păcat așa de îngrozitor, ca să te omori!“ Nenorocitul însă, vădând, că Românul se apropiă de el, scose repede un cuțit și și-l implantă în piept, rostogolindu-se în apă, de unde a fost scos mort.

Nu mă pot răbda să nu vă povestesc încă o istorie ungeră, ce s'a petrecut aici cu ocaziunea scrierei dărei de venit. Unii dintre directorii, cari scriau dărea, ajungând la măestrul rotar Miskolci, îi dăse:

„D-ta, Miskolci, ești om de omenie și Maghiar fâlos (büszke magyar ember); d-ta trebuie să doresci binele și înaintarea statului maghiar. Credă dera, că d-ta te învoiesc să îți punem o dare de venit cel puțin de 50 fl. Nu-i așa?“

— „Ba așa-i!“ răspuse Miskolci. „Eu sunt om de omenie, Maghiar fă-

lă și din tôte inima doresc înflorirea statului maghiar. Asta i adevărat. Tocmai pentru aceea însă la cei 50 florini dare de venit nu mă învoiesc, ci puneți cel puțin 100 florini.“

Directorul — care știa, că Miskolci este din seménția celor cu fală gôlă, straiță ușoră, — se miră de aceste vorbe ale „patrioticului“ și-i dăse să bage de seamă, că nu-i lucru de glumă; pentru el ar fi de ajuns și 30 de florini, dér aceștia apoi să plătescă cum se cade. Miskolci însă nu, nu și érá nu; el nu vré să slobodă nimic din 100 fl.

Băcsi, băcsi! — dăse un alt director — d-ta ești un măiestru serman, destul și-or fi 5 fl.

Asta-i bătaia de joc! — răspuse Miskolci. Nu v'am spus, că io-sü „büszke magyar ember“? — Puneți 100 de flor., că așa vreau eu!

Intrebându mai la urmă un alt director, că pentru ce nu vré să lase nimic din 100 florini, Miskolci răspuse:

„Dacă n'aș pute plăti o dare de venit de 100 fl., nu mi-ar fi rușine; dér dacă m'aș pune la dare cu 5 și nici aceștia nu i-aș pute plăti, asta ar fi rușine pentru un „büszke magyar ember.“ Apoi de-aș pune ori cât, eu în pagubă nu sunt, pentru-că de-aș avea plătesc și numai 2 florini, eu tot nu i-aș plăti, fiind-că n'am de unde și nici nu aveți ce lua de pe mine nimic.“

Cu acestea istoria s'a sfârșit. Miskolci a pus în fața ómenilor și oglinda adevărată a deochiatei lăudăroșii patriotice.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Din Comitatul Bistrița-Năsăud, Martie 1891.

Ar fi pagubă, ca cetitorii „Gazetei Transilvaniei“ să nu știe nimic despre decursul producției și petrecerii, care a arangiat-o încă prin luna lui Ianuarie corpul învățătoresc din Telciu cu copii din școlă.

Fiind-că lucrul s'a încheiat, amintesc numai pe scurt, că producținea a succedut bine; s'au cântat și s'au declarat din partea școlarilor diferite poezii. Sala a fost frumos decorată și întreg rezultatul producției îi servese spre laudă întregului corp învățătoresc din Telciu.

Multă a contribuit la reușita producției și d-na Silvia Pupăză, soția d-lui învățător Teodor Pupăză, care nu lipsese din mijlocul copiilor nici în școlă, nici în biserică. D-sa, împreună cu d-na Elena Mureșian, ambele îmbrăcate în costume naționale românești, au cântat în cor împreună cu școlarii. Acest exemplu frumos ar fi de

dorit să-l imiteze și alte învățătoare de ale noastre. A mai fost în costum național și d-na Maria Grivase din Năsăud.

Cu un cuvânt, până aici lucrurile au mers bine, dér a urmat după aceasta jocul, la care d-nii arangiatori s'au făcut de batjocură prin aceea, că au suferit să se jöce și Csárdășul. Poftim, la o petrecere populară românească, să se jöce csárdăș-ului! Unde s'a mai pomenit ca la o petrecere ungeră să se jöce „Ardelena“, „Bănățena“, „Someșena“ și alte jocuri naționale românești? Apoi dacă Ungurii se feresc de frumoșele jocuri românești, nu este óre lucru de ris, ca noi de bunăvöia să ne schimonosim programele noastre de jocuri cu csárdăș-urii unguresci?

Las', că mai ales la petrecerile noastre populare nu e nici decum lucru cu sfat a invita și străini, cari adeseori caută numai ocaziunea de a ne denunța și de a-și bate joc de noi, dér apoi chiar dacă se întâmplă să ia și străinii parte la petrecerile noastre, ei în acestă casă au să petrecă românește decât le place, ér decât nu le place să petrecă românește și decât le trebuie csárdăș-urii, atunci poftescă la petreceri unguresci, căci la ale noastre petreceri csárdăș-urii nu au loc. Acesta ar trebui s'o știe odată arangiatorii de petreceri românești și să nu ne mai facă să roșim, cetind prin programele petrecerii atâtea uriciuni de jocuri străine.

Un opinar.

TELEGRAMMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Viena, 4 Aprilie. Se anunță, că cancelarul german Caprivi, în urma însărcinării împăratului Germaniei, s'a plâns la guvernul italian asupra declarațiilor de mai dăună ale ministrului-șef dinte Rudini, în urma căreia Italia privesc alianța triplă numai ca o alianță defensivă și nu și ofensivă. O astfel de înțelegere a alianței ar pute, dăce Caprivi, se slăbescă tripla alianță.

Berlin, 4 Aprilie. Tratatul austro-german, probabil, că se va încheia în săptămâna viitoare. „Börsencourier“ anunță din isvor sigur, că încheierea tratatului comercial pe basa vamei pe cereale de 3 1/2 mărci e asigurată.

Paris, 4 Aprilie. În congresul lucrătorilor de mine a declarat delegatul austriac Karnos, că lucrătorii austriaci nu sunt pregătiți pentru greva generală. Și lucrătorii englezi au vorbit în contra.

Elu luă pe Costilinu în cărcă și-o porni încet la drum.

„Nu mă stringe cu mâinile de gât, pentru Dumnezeu! ține-te de umăr.“

Greu duce Șilinu sarcina. Și picioarele lui sângereză, și el — este de tot ostentiv. Merge încovoiat, schimbă deosebite poziții, rădică pe Costilinu, ca să p'otă sedă mai sus pe el — așa îl tirăse cu greutate nespă.

Dér Tătarul a trebuit să audă strigarea de durere a lui Costilinu. Șilinu aude cum cineva călăresc îndereptul lor și strigă.

Șilinu se răpede în pădure. Tătarul ia pușca la ochi și împușcă. Fiindcă nu nimeresce, injură și fuge pe drum înainte.

„Suntem pierduți frate“, șopti Șilinu. Cănele acesta va aduna Tătar în jurul său și ne vor goni. Cel puțin trei verste trebuie să mergem mai departe, altcum nu i nici o scăpare.

„Dracul m'a pus, să iau butucul acesta cu mine. Singur de multă aș fi scăpat.“

„Du-te singur“, îl rögă Costilinu. „De ce să pier tu pentru mine?“

„Nu, nu mă duc. Nu se cuvine să-mi părăsesc soțul.“

Érá îl luă în spinare și grăbi mai departe. Va fi mai mers o verstă. Neconținut merșă prin pădure fără a mai da de vr'o esire. Negura, ca și când ar trece nori, se răsece și dispare, nu se vede nici o stea. Șilinu era mort de chinuit.

Lângă drum este un isvor închis cu pietri. El stă în loc și pune pe Costilinu jos.

„Un minut vreau să odihnesc... vreau să béu... să mănăcăm o turtă... p'ote că nu mai este departe.“

Abia se aședă jos... voia să bea, étă că érá aude tropotul și érá fuge în tufșu în spre cöstă, luând pe camerad în spate. Acolo sedă jos amândoi.

Aude glasuri, deosebesc cuvinte de Tătar. Tocmai la locul părăsit de ei s'au fost oprită Tătarii. Indată după aceea s'aud strigări, ca și cum ar sumța câinii. Părăie locul — printre crengi, tocmai asupra lor, își face drum un câne. Se opresc înaintea lor și latră.

Se apropiă Tătar străini, îi prind și léğă îi pun pe cai și călăresc cu ei mai departe.

Abia călăresc cu ei trei verste și întănesc pe Abdul cu doi Tătar. După un schimb scurt de cuvinte Șilinu și Costilinu fură puși pe alți cai — și éráși îi duseră înderept, spre ault.

Abdul nu ride ca de obicei și pe prizonierii nu-i învrednicesc nici cu o vorbă.

Ajungându în dor de di, îi puseră în mijlocul drumului. Copii din sat se adună, bătură pe prizonierii cu biciurile, aruncă petri asupra lor și chiură.

Tătarii se îmbulziră în jurul lor, între ei s'a afla și bătrânul de pe dealul din jos. Șilinu aude că li se face judecata. Trebuie să-i dncemă mai departe în munți, dăcea unui. Bătrânul însă poruncesce că trebuie să-i omoră. La asta se mpotrivesc Abdul, el dăce:

„Eu am plătit bani pentru ei, și vreau să capăt bani de rescumpărare.“

Bătrânul răspuse:

„Nimic nu vor plăti, numai rău fac ei. Mai este și păcat să ingrași pe Ruși. Să-i omori, și-i gata.“

Se împrăstiară. Abdul merge la Șilinu și dăce:

„Dacă în două săptămâni nu capăt

prețul de rescumpărare pentru voi, vă voi bate cu biciul. Dacă însă își va trăsni érá în cap să fugi te voi uide ca pe un câne. Scrie o epistolă, dér, cum se cuvine.“

Li se aduse hărtia. Ei scriseră.

Érá au fost băgați în butuc și i puseră în dosul moșeei. Acolo era o gröpă adăncă de 5 arșine; îi slobodă în ea.

VI.

Viéta lor era acum amarnică. Butucii nu li se mai luau jos. la lumină afară nu-i lăsau. Ca la câni le aruncă aluat necopt, ulciorul cu apă li-se slobodă în jos. În gaură era putore, aer înădușitor, umezél. Costilinu se bolnăvise tare, se umflă și simțea durere în tôte membrele. Gemea neîntrerupt or durmia. Șilinu încă se simțea sdrobit și nu știa cum să scape de acolo. Se încercase să sape. Dér unde să arunce pământul? De altă parte Abdul observase acesta, și amenința că-l omoră.

Odată șede ghemuit și gândea la viéta liberă și era măhnit în inima sa. Deodată îi cade o turtă în pólă, încă o turtă și acum cad peste turte cireșe dulci. Se uită în sus și vede pe Dina.

CARACTERULŪ.)***Insușirile caracterului.****I. Curagiulū.**

Socrate s'a apărât înaintea judecătorilor săi, așa, că se părea că nu el este acusatul, ci domnul și măestrul. Ba conștiința, că are dreptate era așa de puternică într'insul, încâtă când marele orator Lysias i-a predat o cuvântare umilită și modestă, el nu vră s'o primescă, deși a trebuit să recunoască că era scrisă cu multă măestrie. Precum—dise el—nu ași încălța papuci moi, decât 'mi i-ai aduce, pentru că deși sunt ușor și comodi de purtat, totuși sunt nebărbătesci, tocmai așa mi-se pare și cuvântarea ta frumoasă lucrată, der nu destul de bărbătescă.— Când îl întrebară judecătorii, ce crede el că a meritat, răspuse: „Cele mai înalte onoruri și premii, și întreținere gratuită în Pytaneion pe cheltuiela statului“, ceea ce la Greci era cea mai mare distincțiune.

Asupra acestei întrebări judecătorii erau așa de amăriți, încâtă condamnară la moarte pe omul cel mai nevinovat. Când i-s'a anunțat acesta, elu dise: „Pe ei înșiși natura i-a condamnat la moarte.“

Nevestei sale care i-a disu tânguindu-se: „Morî der nevinovat?“ i-a dat marele răspuns: „Ai voi mai bine să mori vinovat?“

Câteva zile înainte de mărtea sa, dându-se privilegiu de-a scăpa cu fuga, elu nu primi pentru că, cum dise, se face, ca ómenilor să nu le fiă frică de două lucruri pentru ei înfricoșate: de închisore și de moarte. Așa rămase elu trei-deci de zile, așteptându-și zilnic mărtea și când avea deja paharul de venin în mână, vorbi așa încâtă nu părea osândit la moarte, ci părea că se înalță în ceriu. Elu dise adecă cam următoarele: „Sunt două drumuri, pe cari sufletele își părăsesc trupul. Aceia, cari s'au pătat cu totu felul de viții (patime), imoralitate, înșelăciune ș. c. l. aceia merg ca și orbiți de rele în jos, departe de lăcașul țăilor luminați. Aceia însă cari se țin curați și fără prihană, și cari în loc de a se înjosi, s'au silit a trăi asemenea

țelor, aceia se potu reînțorci ușor la cei fericiți, dela cari au purcesu.“

Nerecunoștința Atenienilor este proverbială. Când Phokion a fost condamnat și dus la moarte, îl întelni Emphylet, amicul său, care strigă jeluindu-se. „O ce trătare nevrednică trebuie să suferi Phokione!“ Acesta răspuse: „Mă așteptam l'a acesta, căci celor mai mulți Atenieni de frunte nu le-a mersu mai bine?“

Când dușmani, cari trecea pe dinaintea lui îl injurau, și unul îi scuipă chiar în față, Phokion se fi disu numai atâtă cătră judecătorii săi: „Nu va pedepsi nimeni îndrăsnela și obrăsnicia acestui om?“ — Unu amic îl întrebară decât n'are să spună nimic fiului său Phokos. Elu răspuse: „Spune-i, să uite nedreptatea, ce mi-au făcut'o Atenienii!“

Relianu dise despre acestă: „Celu ce nu admiră acestă admonițiune, acela n'are nici cea mică pricepere pentru ce e înalt și măreț“. Cu dreptu, căci este creștinescul: „Eartă-le lor, căci nu știu ce facu.“

Când în închisore fu pisată cuta inveninată, pentru cei osândiți, Nicocles rugă pe Phokion să-i dea voiă să bea elu mai întâi. Acesta răspuse: „Cererea acesta imi este, cei dreptu, foarte neplăcătă: der fiindcă nu ți am refusat nicu-odată nimic, voi să-ți concedu și acesta“. După ce au beut ceialți, paharul era gol și gâdele refu să de-a pisa mai multă cucută, decât nu i-se voru plăti douăspredece drahme. Phokion rugă pe unu amic să-i dea banii acestia cu cuvintele: „Pentru că în Atena omul nu pôte ave nici mărtea degeaba.“

(Va urma.)

ECONOMIA.**Plantarea pomilor.**

Cine vră să planteze pomi, trebuie să știe, că celu mai potrivit mijlocu pentru acesta este pământul arinosu seu pământul cu mealu, de órece acestu pământu pe de o parte conține în deplină măsură substanțele de lipsă pentru dezvoltarea pomilor, ér de altă parte arina seu nisipul, fiindu din firea sa mai resfirat, nu înădușă rădăcinile pomului așa, ca ele să nu pótă veni în atingere cu aerul,

de care au neincunjurat trebuință și apoi acestu pământu nu conține, nici prea multă umeđelă, care ar puté putređi rădăcinile pomului. Nu fiă-care omu însu, care doresce să sădescă pomi, are asemenea pământu potrivit. De aceea aflăm de lipsă a arata ce e de făcutu:

1) *Dacă pământul este lutosu.* Seimă, că atâtă umeđelă, câtă și frigul este stricaciosu pentru pomi, deórece pricinuescu putređirea rădăcinilor, causéză bóla așa numită racu și alte asemenea bóle periculoase pentru pomi. Pământul lutosu însu tocmai are însușirea acesta de a conține umeđelă și de a se réci tare, ér de altă parte în timp de secetă și în urma vânturilor elu se usucă, der fiind-că se ține tare la olaltă, nu se usucă pretotindenea de odată și în aceeași măsură; straturile uscate se contragă, scadă, ér celălalte rămănu și de aci provin crepăturile. Adese-orî însu pământul când crepă, rupe și rădăcinile cele subțiri ale pomului, ce stau aproape de suprafața pământului. Mai are și o altă scădere pământul lutosu, căci elu fiindu prea îndesat, nu lasă să străbată aerul la rădăcina pomului, și acesta este o mare scădere, căci rădăcinile, neputendu veni în atingere cu aerul, nu potă căpeta nutrețul de lipsă.

Cine însu pe lângă tóte aceste scăderi este silitu să planteze pomi în pământu lutosu, va face bine, decât negreșit va planta pomii primă-véra, deórece rădăcinile pomilor, ce se plantéză tótna, în decursul iernei sugă prea multă umeđelă și în urma acesta fiindu pământul foarte récit, de obicei înghietă seu putređescu. E de însemnatu însu, că gropile trebuie să se sape tótna și încă celu puțin de 1 metru afunde și totu atâtă de late. Umeđelă, inghetul și aerul de peste iernă mărungescu pământul și îl facu poros, cu unu cuventu îl îmbunătătescu. Pe lângă tóte astea însu, e foarte bine și folositoru, decât felul acesta de pământu se amestecă cu puțin nisip și varu, prin ceea ce și pământul lutosu devine potrivit pentru sădirea pomilor.

2) *Pământul vârosu.* Se știe, că pământul vârosu peste totu disu e foarte potrivit pentru sădirea pomilor, der decât subsolul, seu stratul de desuptu slobóde prea

ușor apă și astfelu nu ține umeđelă de lipsă, în acestu casu pământul vârosu nu numai că nu este potrivit pentru sădirea pomilor, ci este atâtu de slabu, încatu nici chiar ierburi comune nu se produc în elu. Dacă pe lângă acestea pământul vârosu conține și multe petri, lucru celu dintăiu, ce trebuie să-lu facem, este, ca la săparea gropilor să luăm petrele și să le depărtăm, fiindcă din cauza lor rădăcinile nu se potu estinde nici înlătur și nici afund în pământ; apoi trebuie să îngropăm rădăcinile pomilor sădiți câtă se pôte mai afund, ér pământul să-lu amestecăm cu câtă mai multe materii, prin cari să se pótă ține umeđelă și să se dobândescă necesarele materii nutritóre mineralice.

Cele dise aci se pot dice și despre pământul nisiposu, cu deosebire numai, că sub pământul nisiposu se află adese-orî sub-solu lutosu; în casul acesta ne putem ajuta bine cu rigolarea pământului, pe care de altmintrelea îl putem îmbunătăți și prin amestec cu gunóie. Dacă de pe subsolu se scurge prea repede apă, pământul se pôte îmbunătăți amestecându-se cu lutu.

În locuri apătoase și prea umeze ne putem ajuta la sădirea pomilor așa, că sădim în movile. În scopul acesta se sapă gropi, der nu pentru ca să sădim în ele, ci pentru ca pământul scos din gropi să-lu facem pufoșu și bunu pentru a storce umeđelă; pământul acesta îl îmbunătățim cu ajutorul vre-unuia dintre mijlocele arătate mai susu, după care apoi astupăm cu elu éráși grópa și de-asupra aședăm pomul, ce vrem să-lu sădim. În jurul pomului încercăm apoi pământu de cel bun, așa că în jurul pomului facem o movilă lată cam de unu metru și înaltă de 40—50 cm. De sine se înțelege, că pomii plantați în felul acesta este de lipsă să se lege de câte unu par, pentru ca să nu-i réstorne vântul.

Starea séménaturilor.

La noi în decursul săptămănei, timpul a fost nefavorit, ziua înorată, nóptea înghețată, în multe părți a ninsu, la Brașov mai alesu pământul e acoperit cu zăpadă aproape ca ierna. Peste totu frigul s'a urcat, în Ardélu chiar până la 9°C, ér în Ungaria cam până

Ea zimbesc și fuge. Óre Dina nu imi va puté ajuta, își gândesc elu.

Curăți unu colțu de gaură și scóse lutu, din care făcu figur: ómeni, cai, căni. Își dice: când va veni Dina, i-le voi arunca ei.

A doua zi însu, Dina nu veni. Șilinu auzi tropot de cai. Veniau Tatai străini călări. La moșeă se țin sfátu, se vorbi de Ruși. Șilinu auzi vocea bătrănelui. Limpede nu înțelegea Șilinu, ce vorbiau, i-se părea însu, că era vorba, că în apropiere ar fi Ruși, că Tataii se temeau, că aceia voru pătrunde în aul, și se sfátuiau, ce are să se întemple acum cu prisonerii.

După ce s'a împraștiat adunarea Șilinu aude sgomotu deasupra. Privesce în sus. Dina înghenunchiă lângă grópa cu capul plecat înainte, încatu mărgelele ei dela gátu îi atărnu peste grópa; ca stelele îi lucescu ochii. Din mână scóte două turte de brândă și i-le aruncă. Șilinu întrebară:

„De ce n'ai venit de atâtă timp aci? Ți-am făcut jucării. Éta-le. Ei îi aruncă jucăriile în sus. Ea însu clătina din capu.

„Nu e de lipsă“, dise ea. După o

pausă continuă: „Ivanu, vreau să te omóre.“

Ea arată cu mâna la gátu.

„Cine vrea să mă omóre?“

„Tata. Bătrăni i-au poruncit așa. Der de tine imi pare réu.“

Atunc, dise Șilinu: „Dacă-ți pare réu de mine adă-mi o prăjină lungă.“

Ea dădu din cap în semn negativu. Elu își împreună mâinile și-o rugă.

„Dina, te rog—Dinușca, adă-mi-o.“

„Nu se pôte, răspuse ea. Mă voru vedé. Toți sunt acasă.“

Cu acestea se duse.

„Supăratu ședea Șilinu în séra aceea și cugeta: ce se va întâmpla acum? Și mereu privia în sus. Lucescu stelele, luna încă nu răsărise. De pe minaretu strigase Mula, tăcere domnia pretutindenea. Șilinu adorme de jumătate și nu-iese din capu. că fetiței îi e frică.

Deodată îi cade lutu pe capu. Elu se uită în sus. De cealaltă parte a grópei se slobóde josu o prăjină mare, lungă, se înfige în părete, se desface érá și alunecă mai josu. Șilinu o prinde și o lasă în pământu. Prăjina acesta o veduse mai înainte pe coperișul colibei lui Abdulū.

Plin de mulțămire privea elu în sus. Stelele lucescu curat; de asupra grópei ochii Dinei străluceau ca ai unei pisici. Ea își plécă fața la marginea grópei și șoptesc:

„Ivane! Ivane! Toți au plecat. Numai doi sunt acasă.

Șilinu dice cătră Costilinu:

„Vino. Să încercăm pentru cea din urmă óra. Te voi duce în spinare.“

Costilinu nu voia să audă nimic de fugă.

„Nu, dise elu, pentru mine nu-i scăpare de aci. N'am nici atâtă putere, barem, ca să mă întorc.“

„Atunc, rămăi cu bine aduți aminte de mine, nu ca de unu om réu.

Se sérutară de despărțire.

Șilinu apucă prăjina, Dina i-o ținea elu se uroa în sus. De două ori a cădutu înderept — butucul îl împiedeca foarte tare. Cu mare necazu ține Costilinu prăjina de josu, cu mare necazu se urcă în sfirșitu Șilinu până susu. Din tóte puterile îl trăgea Dina de cămașă cu mânuțele ei, și ridea.

Șilinu scóte prăjina din grópa afară.

„Du-o îndereptu Dino; altmintrelea voru simți că lipsesc și te voru bate.“

Pe când ducea ea prăjina îndereptu Șilinu se țiri pe dealu la vale. Ajunsu dedesubtu, apucă o piétră ascuțită și încercă să depărteze lăcatul dela butuc. Lăcatul însu era țepenu și nu se sfărma. Elu aude că cineva sare sprinten pe dealu la vale și-și gândesc: Asta e de sigur Dina. Ea sosi abia réusuflându, îi luă pétra din mână și dise: „lasă-mă să facu eu.“

Ea se puse în genunchi înaintea lui, lovi, apăsa, se osteni. Măinile ei însu fiindu subțiri ca vergéua, n'au putere. Ea aruncă pétra și încep să plângă. Érá se încercă Șilinu. Dina ședea ghemuită lângă elu, și-lu ținea de umér. Făcendu o pausă și întorcendu se spre stânga, vede o roșetă pe munte — începe să răsăra luna. Până iese luna deasupra își gândesc elu, trebuie să iesu din vale și s'ajungu în pădure. Numai decât se sculă și aruncă pétra. Chiar și în butuc trebuie să mergu.

„Rămăi sănătoasă, Dinușca. În tótă viața mea mă voi gândi la tine.“

Dina îi pipăi surtucul ca să-i bage în elu turtă.

„Îți mulțămescu, copilă bravă! dise

la 6°C. Aceste împrejurări vor fi avut de sigur influințe păgubitoare asupra sămănăturilor și cu deosebire arătura de primă-veră, după cum ni-se scrie din mai multe părți, s'a întârziat. Dealtmintrelea în primele zile ale primăverii s'a constatat cu bucuria, că sămănăturile au ieșit din erva bine, gerul nu li-a stricat nimic, așa că decă timpul se va îndrepta, ele promit mult. Excepțiune face rapita, despre care se dice, că în unele locuri a înghețat.

În străinătate, după scoirile primite în decursul săptămânei, starea sămănăturilor se prezintă astfel:

În Franța la începutul primăverii sămănăturile au fost slabe, în zilele din urmă s'au mai îmbunătățit în câțva, der în multe părți îmbunătățirile nu mulțimesc chiar de locușteptările. Prețurile sunt ferme.

În Angliera, grăul din pământ cu totu frigul n'a suferit până acum nimic. Urcarea din săptămâna trecută, deși atacurile au fost grele, s'a mântuit pe tota linia.

În America condițiunile grăului de erva sunt satisfăcătoare, și se poate spera deocamdată la o bună recoltă.

În Rusia târgurile sunt foarte animate și detentorii, nu sunt dispuși a ceda din pretențiunile lor.

Avisurile primite din Noua Selandă estimă deficitul recoltei în acea țară dela 25% până la 50%. Causa este seceta, care n'a fost niciodată așa de mare ca până acum.

Temperatura în Indii s'a ameliorat; timpul a încetat de a fi rece. Espedițiunile din această țară pentru Europa sunt ceva mai slabe anul acesta.

În România, binefăcătoria ploii de Martie a înveselit toate câmpiile. Inundațiunile parțiale provenite din cauza topirei zăpezilor, au încetat; comunicațiunile sunt încă grele.

Tîrgurile din interiorul țării sunt foarte active la Braila și Galați, cele din urmă sunt în urcare.

POVEȚE.

Probarca sămănței de sămănat De multe-ori se întâmplă, că nici chiar sămănța, ce și o prepară însuși economul, nu este capabilă pentru încolțire și de aceea este de lipsă, ca înainte de a-o sămăna, să o probăm pentru ca să ne convingem, decă e bună, ori nu.

Lucrul acesta se poate face foarte ușor. Pe fundul unui blidului său tăier, ori pe fundul unui răvar (hîrb de flor) așezăm două straturi de hârtia sbutoare, ori de flanel și le umezim. În

tre aceste două straturi umede așezăm 100 de grăunțe sau fire de sămănțe și apoi grijim, ca cele două straturi de flanel, ori de hârtia sbutoare să fiă continuu în stare cam umedă. În fiecare zi numărăm firele încolțite și le aruncăm. Acesta se continuă până atunci, până când din cele 100 de fire nu se mai află nici unul, care să mai încolțescă. Pe calea acesta ne putem convinge de-o parte despre aceea, că dintr'o sută de fire de sămănță câte încolțesc și câte nu; er decă încolțesc, ne putem convinge despre puterea cu care încolțesc. Decă rezultatele dobândite în urma acestei probe nu ne mulțimesc nici într'o privință, cel mai bun lucru este ca sămănăm sămănța mai desu său să ne grijim de altă sămănță.

Plantarea arborilor de pădure în câmp este mult mai bine a se face primă-veră, decă tîmna, deorece arborii plantați primă-veră prind rădăcină nouă și încep repede a se desvolta, pe când tîmna n'o pot face acesta din cauza frigului și astfel, neputîndu prinde rădăcină, gerul de peste iernă mai ușor îi poate smulge dela locul lor, er vînturile îi scutură și-i vatemă. Decă însă anumiți arbori, după natura lor excepțională, trebuiesc negreșit să se planteze tîmna, atunci la plantarea lor trebuie să luăm, pe cât se poate mijlocele de lipsă, ca înghețul să nu-i vateme. În scopul acesta e de lipsă, ca arborii sădiți tîmna să se sădască cu pământ cu totu. Ce privește însă sădirea de primă-veră, e lucru firesc, că acesta trebuie să se facă mai întâiu cu arborii, cari pornesc mai curînd precum ulmi, mestecăni etc. și încă în locurile cele mai de față; mai la urmă plantăm apoi pomii său arborii, cari pornesc mai târziu.

Din jurul vetrei.

Gicituri din părțile Năsăudului culese de N. M.

- Botă măzarată
În podu aruncată. (Cucuruz)
- Două lemne hodolemne
Și mai multe mărunțele. (Scarb)
- Popa-i în cămară
Și barba-i afară. (Morcov)

- Pela noi pe sub părete
Sunt gâni burzuluete. (Oale)
- Bagu mâna pe sub frunză,
Prindu pe moșul de mînuță. (Crăstavele)
- Ce trece prin apă și nu se udă? (Umbr)
- Cresce'n munte
Pasce'n ritu
Vine'n satu și ninge. (Ste)

MULTE ȘI DE TOATE.

Poporațiunea și dezvoltarea Rusiei.

Despre acesta da diarul „Svet“, următorul rezultat sumaric: „Numărul populațiunii în Rusia s'a urcatu dela 100 milioane 170,000 la suma de 116 milioane. Venitele statului s'au ridicat dela 651 milioane 16 mii la 900 milioane 800 de mii ruble, adeca cu 30 procente. Cheltueile pentru cultura poporului s'au urcatu dela 32 milioane 408 mii la 46 milioane ruble adeca cu 43 procente. Importul s'a micșorat dela 622 milioane 800 mii ruble la 5437 milioane 16000 ruble, pe când esportul s'a urcatu dela 499 milioane la 766 milioane ruble, adeca cu 50 procente. În anul 1881 Rusia a avutu 21,226 verste de linii ferate, acum are 29,591. În 1881 se aflau 586 societăți comerciale și pe acții, pe când acum numărul acestora se urca la 1094. În decursul acestor 10 ani din urmă au apărut 86 organe periodice de publicitate, gazete și reviste, și s'au publicat 1709 de cărți. Armata rusă în timp de răboiu se urca la două milioane cinci sute de mii omeni. Întraga armată s'a provădit cu pușci nouă. Varșovia este adu o fortăreață de primu rang. Novigorgijevsk și Ivangorod s'au zidit din nou. Kovno, Ossovez, Dubno, Lutz și Rovno au devenit fortărețe de clasa întâiu. Flota s'a reorganizat și s'a întărit întrun mod considerabil.

Chiar și celelalte țări rusești se întrec, ca să dea o iconă cât se poate de strălucită a dezvoltării Rusiei în cei zece ani din urmă. Ideile lor se micșă totu însă în acea direcțiune ca și notițele statistice ale diarului „Svet“. Notițele aceste ale pressei rusești, față cu relațiunile interne ale Rusiei sunt de-o natură superficială, și arată că presa rusă are în vedere numai strălucirea din afară, numai puterea materială și planuri pentru dovedirea acestei puteri, pe când trece cu vederea ideile pentru bunăstarea poporului, adevăratul idea, de care nu se poate lipsi un adevărat stat.

Poporațiunea Imperăției germane.

Diarul „Reichsanzeiger“ publică rezultatul celei din urmă numărări dela 1 Decemvre 1890 a populațiunii imperăției germane. De aici reiese, că populațiunea imperăției germane cu Helgolandă cu totu este de 49 milioane 422,928 locuitori, pe când în 1 Decemvre 1885 era de 46 milioane 855,704 locuitori. Afară de Helgolandă s'a observat în acești 5 ani din urmă o creștere de 2,665,138 suflete, va se dice 5.7 procente. În singuraticile state este creșterea populațiunii foarte diferită; o decrescere arată numai Mecklenburg-Schwerin (cu 393 suflete.)

Mica regină a Olandiei în cursă.

Aprupe de Haaga s'a întâmplat un de multu, că copila — regină a Olandiei eși la preumblare ou trăsura fiindu însoțită numai de mamă-sa, de regina mamă, căreia îi place multu simplicitatea și incunjură totu, ce s'ar pară bătoru la ochi înaintea lumei. Trecîndu priur'unu satu, ele fură martore la o luptă crîncenă, ce se întinse între nișee copii de școlă, cari despărțit în două tabere, se luptau pe morțe, pe viață, aruncîndu unii asupra altora cu — bulgări de zăpadă.

Indată ce vădu acesta mica regină opru trăsura și sărîndu de lângă mamă-sa se dete josu, merse între micii luptători și-i provocă să pună arma jos și să încheie pace. Zăluții copii însă nu numai că nu o ascultară, ci ca la comandă, se arucară ou toții asupra tinerei regine, pe care începură a-o sburatori cu bulgări de zăpadă fără nici o cruțare. Copila, vădîndu că nu-i lucru de glumă fî silită s'o ia la sănătosa, până când în cele din urmă îi succese a se adăposti în dosul trăsorei. Decă nu întrevia vizitiul curții, mica regină er fi avutu de siguru să sufere încă multe neplăceri, acestuia însă, prin câteva strigături îi succese se împrăștiă pe micii răsvăritori și să scape copila.

Tutunul turcescu.

De bună sămă, că datina de a fuma e foarte vechiă. Columbă, care a descoperit America, găsi tutunul său tabac în Cuba, er învățatul Chardin ne spune, că fumatul la poporele orientale e un obicei străvechiu. Învățatul german Alexandru de Humboldt dice, că numele de „Tabac“ se trage dela locuitorii insulei Hayti, cari numescu pipa Tabaco; Mai la tôte poporele se numescu tutunul „tabac“. La Slavii de sud se numescu tabacul Duvan, la Greci Kapnos, er turcii, cari ținu tabacul în mare cinste, îl numescu Tutun.

În Turcia încă din anul 1605 s'a

el. Cine-ți va face păpuși decă mă voi duce eu?”

Ii netezi pîrul.

Suspînîndu își acoperi ea fața cu mînil și sări pe dealu în susu ca un ied; în întunerec aude Șilină, cum îi sună măregele dela gât.

E u își face cruce, prinde cu mîna lăcatul dela butuc, să nu facă șgomot, și merge tupilat pe drum. Privesce la roșeta, unde răsare luna. Drumul îl cunoscea. Dreptu înainte avea să mîrgă cam opt verste. Numai de ar ajunge la pădure, până nu iese luna! Trece părăiașulu. Pe dealu și începe a se lumina. Der din vale încă nu se vede luna; roșeta însă a crescutu, de-o parte a văii se luminează totu mai multu. Umbra se lasă totu mai jos și s'apropia de el.

Șilină merge, se ține totu în umbră, merge câtu poate de iute. Der luna este mai iute — și pe partea dreaptă se luminează vîrfurile munților. Este aprupe de pădure. Luna stă deja deasupra dealului — noptea e luminosa, ca ziua. Se vedu frunzele de pe arbori. Pe munții luminați domnia o tăcere ca de mormînt, numai jos se audia murmurul părăiașului.

Fără se întîlnescă pe cineva, ajunge Șilină în pădure, își căută un locșor întunecos și șed, ca să se odihnescă puțin. Elu mîncă o turtă, găsi o petra și era se munci să se desfacă lăcatul dela butuc; der fără nici un folos, își rani numai mînil. Se ridică și merse pe cărare. A mersu cam o verstă, și-lu părăsiră puterile, picioarele îl dureau; mai face câți-va pași și stă în loc. Mă voi tiri mai departe își dice el, până voi pute. Pentru-că, decă voi șede nu mă voi mai pute scula. Până la fortăreață, nu voi ajunge de bună sămă; der cum se va face ziua mă voi odihni în pădure — peste nopte voi merge mai departe.

Și-a mersu tota noptea. Doi Tătari veniau călare înaintea lui, der Șilină îi audu din depărtare și se ascuse după un copac.

Luna începea deja să dispară. Rouă cădea. Încet se făcea ziua. Șilină încă n'ajunsesse la marginea pădurii.

Mă voi să facu încă trei-deci de pași și-apoi voi merge mai afund în pădure și mă voi odihni. După-ce a mai făcutu cam trei-deci de pași, vede deodată că pădurea se răresce. Cum a-

junge la margine, este lumină, cum se cade. Înaintea lui, pe un șes ca palma, stă fortăreață. Și nu departe, la stînga în vale ard focuri; acuu se stingu și se ridică fum și omeni se îngămădesc în jurul jăratului. Șilină își încordă privirea, și prin fum deosebesce..... țevi lucitoare de pușcă..... cazaci.

Plin de bucuria își adună ultimele puteri și se da pe dealu în jos. Dumneșeu se păzescă, ougetă elu, ca aici pe câmpul deschis să nu se vedă un Tătaru călărețu, câtu sunt de aprupe de țelu, totuși n'aș scăpa.

Abia îi venise ougetul acesta când etă: la stînga pe colină în depărtare de două deslatine, stau trei Tătari. Deja l'au și vedutu și dăndu frău liberu cailor se repeșesc asupra lui. Elu simte că i se strînge inima — își ridică mînil și strigă din răsputeri: „fraților, scăpați-mă, fraților!“

Ai noștri audu strigatul — cazacii încalecă și vinu în galop.

Ce e dreptu cazacii sunt departe, Tătarii aprupe. Șilină, cu-o mână la butuc se tirăsc într'o răsufare înaintea

Cazacilor. Ne mai sciind de sine, își făcu cruce și strigă: „fraților, fraților, fraților!“

Cazacii sunt vr'o cinci-spre-zece. Cuprinși de frică, Tătarii înfrâncă cail și se opresc.

Și acum Cazacii dau rotă în jurul lui Șilină, îl întrebă, cine-i și de unde e? Șilină plînge și gîngăvesce: fraților, fraților!“

Vinu trupe regulate, și ele îl încungiu. Unul îi da pîne, unul ar-păcașu, rachiul celălatu, altul îl acopere cu mautaua și era altul îl scoțe din butuc.

Oficieri îl recunoscură și-lu duseră în fortăreață. Soldații se bucurară, camerașii se adunară în jurul lui.

Șilină povesti pătaniile sale și sfîrși: „Așa călătorii acasă, așa m'am înșurat!“ Der nu, n'am avutu parte de asta.“

Și elu servi mai departe în Caucaș. O lună mai târziu Costilinu fu răscumpratu cu cinci mii de ruble; îl aduseră numai cu sufletu'n oșe.

sămănată tabacul și cultivarea lui s'a răs...

In anul 1642, pentru ca să încungire porunca...

După câțva timp însă stăpânirea turcescă...

Din Turcia se aducă în Austro-Unria câte 4 milioane...

La Turci e fumatul în cinste nu numai la bărbați...

Dér chiar și Europeanii și-au însușit obiceiul acesta.

Tabacul de nergelea*) se numește pe turcesc „tumbeki“...

Băgăulă, pe care-lu întrebuințează corăbierii englezi...

Tabacul de nasu se fabrică în fabrica centrală de tabac...

In Turcia se trecu pe anul 6—7 milioane de kilograme...

Ocotirea brâscoșilor în China.

Tênărul împărat al Chinei a detu o strașnică poruncă...

*) Ciubucul, a cărui țevă trece printr'unu vasu cu apă.

mai cumpăra și de a se mai vinde brâscoșe.

Sclavii în Africa.

Maiorul Wissmann, care a întreprins o expedițiune în Africa...

Revolta Originală.

Chelnerii din Paris s'au revoltat în zilele acestea în contra — purtării barbii.

Modă Americană.

O femeie americană apărută acum de curând într'un bal...

Deprindere de limbă.

Moștenitorea tronului Hawai (Asia) are un nume foarte lung...

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 28 Martie. Negotul de produse foarte slab...

Cereale. Pe pietele străine tendința a fost fermă.

In B.-Pesta tendința grăului totă săptămana a fost fermă.

trată puțin cu drumul de fier, cu corăbii n'a sosită încă...

Păstăiose. In săptămăna trecută terguri neînsemate.

Coloniale. Din cauza sărbătorilor mișcarea foarte viuă.

Victualie. Ouă au intrat foarte multe. Prețurile însă slabe.

Galițe s'au oferit puține. Prețuri ferme.

Pei. Dela raporul nostru din urmă s'au vëndut 12—15000 diverse...

Pei uscate de vită, căutare de locu. Nu s'a arătat aproape nici un cumpărător.

Calendarul săptămănei. Table with columns for months (Martie, Aprilie), days, and specific events like Easter.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 1 Apr. n 1891.

Table of commodity prices including wheat (Grâu), oil (ulei), and other goods.

Table of old and new grain prices (Săminte vechi/ori nouă).

Table of various products (Produse div.) and their prices.

Table of exchange rates (Cursul) for various currencies and locations.

Cursul pieței Brașov.

Table of market rates in Brașov for various items like banknotes and silver.

Table of exchange rates for various banks and currencies.

Bursa din București din 1 Aprilie.

Table of stock market prices in Bucharest for various securities.

Cursul la bursa din Viena.

Table of exchange rates in Vienna for gold, silver, and other commodities.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Martie n. starea rimătorilor a fost de 116.313 capete...

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil interimar: Gregoriu Maior.

Advertisement for 'Un ténér român' (A Romanian Tender) with details about the publication and contact information.

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Müstchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echthe, rein gefärbte Seide fräufelt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe.—Verfälschte Seide (die leicht spedig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht fräufelt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depôt von **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), **Zürich** versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen Jederman in, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

AVISŪ

pentru advocații români începători.

Fiindă bătrân și bolnăvicios, și din cauza asta, nepuțând să satisfac tuturor așteptărilor, m'am decisă a-mi transpune și preda cancelaria mea bine asortată, de clientela mare cercetată, deschisă numai la 1-a Iunie 1888 și constatată din aproape 400 procese, între cari 100 sunt procese ordinare, unui avocat tineru român începător, pe care în casă de sănătate l'ași substituia, și i-ași fi spre ajutoru cu consiliul meu și cu munca.

Condițiunile ce i le-ași pute pune sunt cele mai favorabile ce numai și le-ară putea crede, 25% din toate încasările, observându că mai toate procesele stau sub probă, ori așteptăm după sentință, și că respectivul ar avea să devină principal, ăr eu benevolus ajutoru, și că proprietatea cancelariei ar cădea în favorul lui, ăr pentru localu, unde omenii sunt dedați a veni, ar trebui să-mi plătescă o chiria moderată.

Reflectanții sunt rugați a se adresa la subscrisul

Basilu Bașota,

558,3—2

jude reg. în pensiu și avocat, în Abrudă.

Turnatoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROUL CENTRALŪ:

VI., Kűlső vác-út 1696/99,

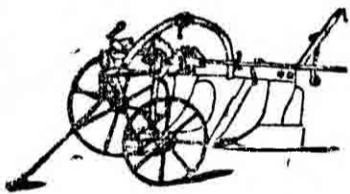
BIROULŪ IN ORAȘŪ ȘI DEPOSITULŪ

VI., Podmaniczky-utca 14,

Recomandă escelentă construatele

Garnituri de treieratū cu aburū și cu vĕrtejū (Göpel),
precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsele

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,
Pluguri Rayol patent.,

Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui Schlick și pluguri Vidats pentru o brazdă, unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgări.

584,24—5

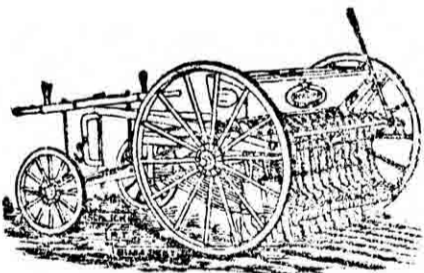
Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'afă în depositū mori pentru curățitul cerealelor (sistem Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutrețului, batōze de porumb (cucuruz), moai pentru uruitū, mori de uruială cu putere de aburū „Hungaria“ patent. lui Jokay, mori de măcinatū și instalațiuni pentru mori de ulei.

Mașini originale americane de seceratū și legatū snopii, mașini de cositū ărba, cai ferate pentru câmpū etc.

Prețurile cele mai estine. — Condițiuni favorabile pentru plată.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

De închiriatū

pe timpul dela 1 Mai până la Septemvre, ori și mai mult, se afă:

556,10—2

O vilă pe teritoriul comunei Brașov, cam la 3 kilometri depărtare de oraș, cu 2 odăi sănătoșe, bucătăria, galeria, grădină de flori și de pomi, apă de riu foarte potrivită pentru scaldatū, fântână cu apă escelentă de beutū, locū pentru cai și trăsura.

Asemenea în comuna Veneția inferioară, comitatul Făgărașului unū localū de prăvălia, în centrul comunei, și altū localū potrivit pentru vizitatorii bailorū de iodū din Veneția cu toate cele necesari.

A se adresa la d-lū IOSIF COMANESCU, preot în Codlea (Feketehalom; comit. Brașovului).

AUGUSTO MAZUCHI

arhitectū și întreprindătorū de construcțiuni.

Biroul de clădiri:

Brașovū, Strada Orfanilorū 11.

Intreprinde construcțiuni nouș și adaptări, planuri de industrie, canalisări, fundamente de betou, construirea de pardoseli și trotoare de betou, asfalt etc. în și afară de Brașovū, oferă garanță la executarea promptă a lucrărilor.

Mai departe face elaborate com plecte de construcțiuni seu și planuri singuraticie, conspecte generale și detaliate a preliminarilor de spese precum și de collaudare a construcțiunilor terminate.

8—3

Numere singuraticie din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potū cumpĕra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

Se recomandă onor. Dōmne ca mōșă consciențioșă

LOUISE LINZ născ. ZAMINER
cu diploma din Viena

locuesce deocamdată în spitalulū orășenescū.

6—4

Avisū.

Am onōre a aduce la cunoștința Prea Onor. publicū, cumcă mĕ-am deschisū din nou cancelaria mea advocatūală în Brașovū, strada Costița-de-susū (Felső villa utca) No. 6.

Iosifū Jakab,
advocatū.

Viena 1873.
Medalia pentru meritū.

Budapesta 1885
Dipl. de onōre.

Esseg 1889.
Dipl. de onōre.

N.-Palanka 1887
Med. de aurū.

Dipl. de onōre
Londra 1878.

Iosifū Csik

c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varū-hydraulic în BEOCSIN.

Biroul-Centralū și depositulū: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,** recomandă onor. d-ni didari și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni, proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publicū doritorū de a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varū hydraulicū,

cari se liferază totdeauna în oalitate escelentă. — Prețuri curente și informațiuni se trimitū la cerere punctualū.

581,38—12

Parisū 1876
med. de bronz.

Kecskemét 1872
med. de argint.

Nensatz 1875
med. de aurū

Szeged 1878
med. p. meritū

Triestă 1888
med. de aurū

Anunțū.

Subscrisulū măiestru croitorū încunoscintēză pe onor. publicū și onor. clientelă, că și-a asortatū

ATELIERUL seu de CROITORIA

din

Ulița Scheilorū No. 102 (Orfanilorū No. 4).

cu totū felulū de mostre pentru haine bărbătesci din materiile cele mai moderne pentru sesonulū de primăvĕră și vĕră.

Totodată cu onōre face cunoscutū onor publicū că după o experiență de mai multī ani ca calfă, după ce a făcutū unū cursū specialū la prima școlă de croitoria din Viena și după ce ca măiestru lucrēză în Brașovū de patru ani în acēstă ramură, esecutēză cu cea mai mare promptitudine, cu punctualitate și cu prețuri moderate începēndū dela 15 fl. în susū ori-ce felū de

Costume bărbătesci cu stofă cu totū după moda cea mai nouă, spre deplină mulțămire.

Rogū pe onor. clientelă și pe onor. publicū a mĕ onora cu increderea sa.

Cu distinsū stimă

THEODOR PLOSCĂ

croitorū.

588,4—4

ANUNȚ.

DENTISTUL DR. GUST

ține consultațiuni dela 9—12 și dela 2—5 ore

TĖRGULŪ PŌMELORŪ No. 93

Scōtĕrea dințilorū cu și fără de narcosă.
Plombarea dințilorū cu Cementū, argintū și aurū.
Dinți artificiali.

456

Avisū d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponul mandatului postalū și numerii de pe fășia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonați, că mai avemū din anii trecuți numerī pentru completarea colecțiunilorū „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potū adresa la subsemnata Administrațiune în casū de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“